

Utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå – självvärdering

Lärosäte: Karolinska Institutet

Examen: Specialistsjuksköterska Psykiatrisk vård A-2022-01-5283

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Studentperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

Självvärderingen ska inledas med en beskrivning av hur utbildningen organiseras på en övergripande nivå. Självvärderingen ska ge bedömargruppen en helhetsbild av utbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Aktuella utbildnings- och kursplaner ska laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallen får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallens utformning såsom marginaler.
- Självvärderingen ska inte överstiga 25 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som totalt utgör 6 sidor.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls lärartabellen.

Lista över förkortningar som används i texten:

Adjungerad Klinik Adjunkt	AKA
Bedömningsformulär för Verksamhetsförlagd utbildning	BeVut
Grundutbildningsansvarig	GUA
Inriktningsansvarig Lärare	IL
Institutionen Neurobiologi, Vårdvetenskap och Samhälle	NVS
Karolinska Institutet	KI
Programdirektor	PD
Samordnad Individuell Studieplan	SIP
Teambaserat Lärande	TBL
Utbildningsnämnd	UN
Verksamhetsförlagd Utbildning	VFU

1.Beskrivning

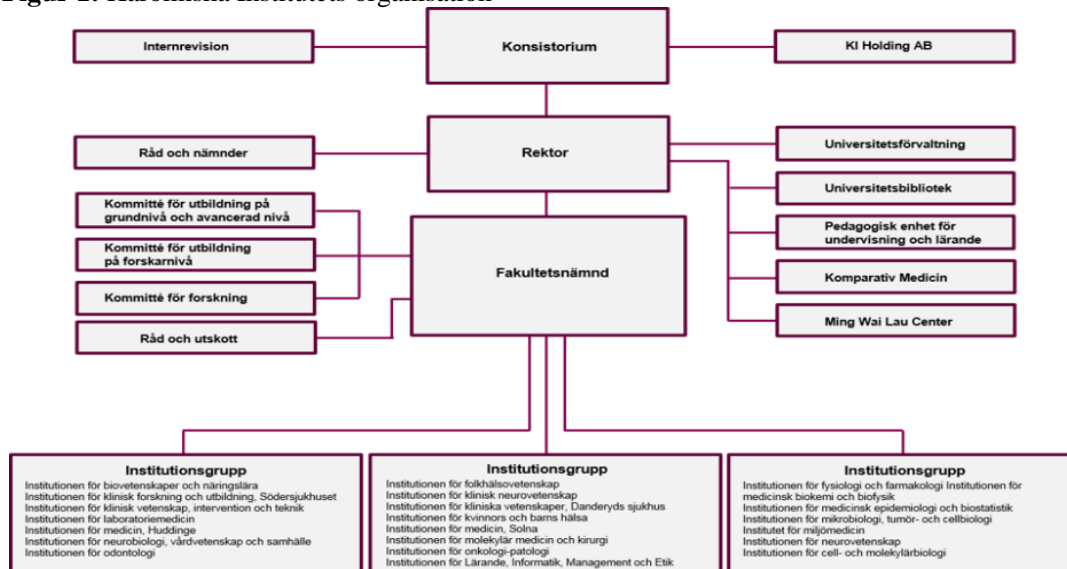
Redogör för utbildningens organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan och motivera i relation till examensordningen. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

Utbildningens organisation på ett övergripande plan vid Karolinska Institutet (KI)

Konsistoriet (universitetets styrelse) har det yttersta ansvaret för all verksamhet på Karolinska Institutet (KI). Rektor leder och ansvarar för den löpande verksamheten i nära samverkan med prorektor och universitetsdirektör. Fakultetsnämnden har det övergripande, strategiska ansvaret för utbildning, forskarutbildning, forskning och samverkan med omgivande samhälle och dess huvudsakliga ansvarsområden är resursfördelning, kvalitetssystem, rekrytering av undervisande och forskande personal, infrastruktur samt internationalisering. Kommittén för utbildning på grundnivå och avancerad nivå stödjer fakultetsnämnden genom beredning, kvalitetsuppföljning och verkställighet inom området utbildning.

Kärnverksamheten – forskning, forskarutbildning och utbildning – organiseras och drivs av en fakultetsnämnd och sammanlagt 22 institutioner. Institutionerna är organiserade i tre institutionsgrupper: Syd, Nord och Solna. Varje grupp leds av en dekan som ansvarar för samordning och effektivisering. KI:s 22 institutioner varierar i storlek och utbildningsuppdrag. Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle (NVS) är den största institutionerna avseende utbildning med ca 2000 studenter/år vilket motsvarar en tredjedel av de studenter på grundnivå och avancerad nivå som utbildas vid KI. NVS har programansvar för fjorton utbildningsprogram varav samtliga elva specialistsjuksköterskeprogram. Varje termin antas totalt ca 350 studenter till KI:s elva olika specialistsjuksköterskeprogram.

Figur 1: Karolinska Institutets organisation

Varje institution har en grundutbildningsansvarig (GUA), som på delegation från prefekten har ett övergripande ansvar och beslutsbefogenheter för utbildningsfrågor på grund och avancerad nivå vid institutionen. GUA är ordförande i institutionens utbildningsnämnd (UN) vilket medför ansvar för kvalitet och forskningsanknytning i institutionens utbildningsuppdrag.

För varje utbildningsprogram finns en programdirektor (PD). PD är ledamot i UN och ska ha vetenskaplig kompetens, vilket innebär lägst doktorsgrad, samt pedagogisk kompetens. I uppdraget som PD ingår att leda arbetet med den programsammanhållande, kvalitetssäkrande och programutvecklande verksamheten och ansvara för det löpande arbetet inom respektive program. I uppdraget ingår också att säkra kvalitet och samordning av respektive programs kurser.

Utöver de ovan nämnda ansvarsområden som ingår har PD på delegation/uppdrag från UN att

- genomföra beslut fattade i UN
- vara huvudföredragande för programspecifika frågor i UN
- vara kontaktperson avseende frågor som rör programmet.

För de 11 specialistsjuksköterskeprogrammen som finns vid KI har prefekten utsett en PD och en biträdande PD. De har ansvar för samtliga specialistsjuksköterskeprogram.

Organisation av specialistsjuksköterskeprogrammen vid KI

För de olika specialistsjuksköterskeprogrammen har PD till sin hjälp inriktningsansvarig lärare (IL). IL ska vara disputerad samt ha ämneskompetens (omvårdnad inom specialistområdet) och högskolepedagogisk kompetens. Uppdraget som IL omfattar 5 % av en heltid för respektive specialistsjuksköterskeprogram.

I uppdraget som IL ingår att

- ansvara för framtagande av kvalitetsplanen för respektive specialistsjuksköterskeprogram
- samordna respektive programs samtliga ingående kurser
- säkerställa att programmet har en konstruktiv länkning (constructive alignment), dvs att undervisning utgår från lärandemålen och syftar till att förbereda studenterna för examina och sitt framtida arbete som specialistsjuksköterska
- regelbundet rapportera kvalitetsfrågor till PD
- delta i programrådet (ett råd där programspecifika och programgemensamma frågor diskuteras och bereds) 3-4 gånger per termin.

Specialistsjuksköterskeprogram psykiatrisk vård

Programmet har funnits vid KI sedan 1994 som en vidareutbildning för sjuksköterskor och sedan 2010 som en specialistutbildning som leder till en yrkesexamen och en magisterexamen. Programmet antar 30-35 studenter en gång per läsår och omfattar 60 hp. I de fall där annan kompetens än den som finns på NVS behövs för att bedriva utbildningen tillfrågas annan institution med rätt kompetens för kursuppdraget. I specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård medverkar Institutionen för klinisk neurovetenskap som ansvarigt för momentet Psykisk ohälsa – psykiatri (4,5 hp) inom kursen Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa (15 hp).

Programmet ges på distans och halvfart. För att studenterna ska kunna uppnå examensmålen innehåller programmet både teoretiska kurser och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Merparten av kurserna är relaterade till kurser inom huvudområdet omvårdnad. Huvudområdet utgår från en humanistisk värdegrund och etik för vårdande och har sin utgångspunkt i människors upplevelser, reaktioner och behov i sin livssituation. De teoretiska kurserna ger studenterna möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom omvårdnad, som är inriktningsspecifik. Kurserna ger studenterna möjlighet att självständigt genomföra bedömningar och visa kunskap kring vilka åtgärder som bör vidtas i olika situationer de kan möta inom sitt specialistområde i det kommande yrkeslivet. I programmets ingående kurser fördjupas kunskapen om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för

yrkesutövningen. Genom att inhämta kunskap från vetenskap inom specialistområdet och omsätta kunskapen i praktik, under VFU, förenar studenterna både teoretiska och praktiska kunskaper inom omvårdnad.

I programmet finns en genomgående forskningsanknytning och den första kursen är “Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad” (7,5 hp) som ges gemensamt för flera specialistsjuksköterskeprogram. Forskningsanknytningen återkommer genom att studenterna i alla uppgifter genom programmet ska förankra det de skriver i vetenskaplig litteratur. Programmet avslutas med att studenterna skriver ett examensarbete (15 hp) som ska ha såväl en omvårdnads- som en professionsspecifik inriktning. För att vara behörig att genomföra examensarbetskursen under sista terminen måste studenten ha godkänt på programmets inledande kurs “Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad”. Detta utgör en styrka för den vetenskapliga kvalitén på examensarbetet. De flesta studenterna läser kurserna i kronologisk ordning, men några gör inte det. För att öka studenters möjlighet att nå kursmål, avseende fördjupad kunskap inom huvudområdet omvårdnad och inom specialistområdet psykiatrisk sjukvård, skulle ett krav för behörighet för tillträde till examensarbetskursen kunna utgöra godkänt på en av de programspecifika kurserna.

Avslutningsvis så avser kurserna på programmet att studenterna ska införliva nödvändiga kunskaper och insikter som en specialistsjuksköterska behöver för att kunna leda, prioritera, fördela och samordna omvårdnadsarbetet på ett professionellt och patientsäkert sätt. Efter avslutad utbildning ska studenterna som specialistsjuksköterskor kunna samarbeta interprofessionellt, ha ett utvecklat etiskt förhållningssätt samt en förståelse för betydelsen av att leva i ett mångkulturellt samhälle.

Tabell 1. Ingående kurser i programmet och deras koppling till examensmålen

Namn (kurskod)	Antal högskolepoäng	Kursernas koppling till examensmålen*
Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad (2SP032)	7,5	1, 3
Omvårdnad relaterat till psykisk ohälsa (2PV005)	7,5	1, 2, 3
Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa (2PV007)	15	1, 2, 3
Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa (2SP051)	3	1, 2, 3
Hälsofrämjande omvårdnad vid psykisk ohälsa (2PV004)	4,5	1, 2, 3
Examensarbete i omvårdnad - psykiatrisk vård (2PV008)	15	1, 2, 3
Ledarskap och lärande i psykiatrisk verksamhet (2PV010)	7,5	1, 2, 3

*Examensmål 1: *Kunskap och förståelse – studenten ska visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuell forskning – och utvecklingsarbeten samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.*

*Examensmål 2: *Färdighet och förmåga – visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg*

*Examensmål 3: *Värderingsförmåga och förhållningssätt – studenten ska visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att förlöpande utveckla sin kompetens*

Genomförande av specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård

Programmet genomförs på halvfart och distans men kan ha studiedagar på studieorten (max 2 per 7,5 hp) i de teoretiska kurserna. Teori och praktik integreras under programmets gång för att främja ett evidensbaserat, etiskt och personcentrerat förhållningssätt. Då programmet till stora delar är distansbaserat måste studenterna ha tillgång till internet för att kunna delta i digital undervisning. Canvas används som lärplattform för kommunikation mellan studenter och lärosäte.

I utbildningen ingår VFU vilket ger möjlighet att använda de teoretiska kunskaperna erhållna från teoriavsnitten i utbildningen. Att under studietiden kunna träna och tillämpa det man lärt i teorin ger studenterna förutsättningar att känna sig trygga att arbeta självständigt efter avslutad utbildning. VFU omfattar 32h/vecka under tre veckor. VFU är betygsgrundande och bedöms genom två bedömningssamtal med handledare och adjungerad klinisk adjunkt (AKA) och/eller VFU-ansvarig lärare. Bedömningen sker med hjälp av ett bedömningsformulär för verksamhetsförlagd utbildning (BeVut). Det första samtalet sker efter halva placeringen och det andra samtalet sker i slutet av placeringen. Samma bedömningsformulär används vid båda bedömningssamtalen. BeVut utgår från kursens mål och för varje lärandemål finns kriterier angivna för hur målen ska uppnås. Bedömningen kommuniceras med examinator och utgör ett av betygsunderlagen för examinatorers sammantagna bedömning av målpuppfyllelse.

Exempel på teoretisk kunskap som studenten ska använda/träna under sin VFU:

Identifiera och beskriva komplexa omvårdnadssituationer och tillämpa vårdvetenskapliga, medicinska, beteendevetenskapliga teorier samt forskning för att bedriva personcentrerad omvårdnad på avancerad nivå.

De teoretiska kunskaperna som studenterna tillämpar under sin VFU examineras genom formativ och summativ kriteriebaserad bedömning av kursmålen (BeVut) och genom individuell skriftlig hemexamination baserad på en klinisk omvårdnadssituation under VFU.

2 Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Bedömningsgrund Personal

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Beskrivning av förutsättningar

I programmet arbetar 13 lärare (12 från NVS och en från Institutionen för klinisk neurovetenskap) som har adekvat vetenskaplig och professionsrelaterad kompetens. Åtta lärare har doktorsexamen, en har licentiatexamen och tre har magisterexamen. En lärare, från medverkande institution klinisk neurovetenskap, är specialistläkare och överläkare i psykiatri. Samtliga lärare som har licentiatexamen eller doktorsexamen är forskningsaktiva och har forskningstid som ingår i tjänsten. Forskningstiden varierar men är lägst 10 %. En av programmets lärare har också uppdrag som IL och har regelbunden kontakt med PD och övriga IL inom specialistsjuksköterskeprogrammen vid NVS.

Majoriteten av programmets lärare har grundläggande högskolepedagogisk kompetens (motsvarande 10 veckor) och relevant ämneskompetens som kontinuerligt uppdateras genom egen och andras forskning.

För lärare som saknar grundläggande högskolekompetens finns individuella planer för hur den enskilda läraren ska uppnå grundläggande högskolekompetens inom rimlig tid. Till lärarlaget hör även en utbildningsadministratör och VFU-samordnare från NVS. I programmet deltar föreläsare från kliniska verksamheter med kompetens avseende psykiska sjukdomar och psykofarmakologi på molekylärnivå, diagnostik, klinisk behandling samt omvårdnad. Detta för att knyta akademi och praktik närmare varandra. Dessutom bjuds föreläsare, som inte har sin huvudsakliga anställning vid KI eller Region Stockholm, in för att föreläsa och diskutera med studenterna. Dessa kommer exempelvis från statliga myndigheter, t ex Folkhälsomyndigheten, och bidrar med kunskap om hälsa i olika grupper och på samhällsnivå.

Exempel på verksamheter som bidrar med kliniska föreläsare:

Centrum för psykiatriforskning som är ett samarbete mellan KI och Region Stockholm.

För att stärka den kliniska förankringen har programmet ett tydligt och nära samarbete med vårdverksamheter för att på så sätt upprätthålla en yrkes- och samhällsanknytning. Detta sker, förutom genom att personer från verksamheterna deltar i utbildningen som föreläsare, även genom nära samarbete med de AKAor (AKA) som finns inom specialistområdet. I rollen som AKA ingår att planera studenternas VFU och introducera och stödja studenter i VFU. Kompetenskraven för att vara AKA är att vara utbildad specialistsjuksköterska inom psykiatrisk vård, ha magisterexamen samt högskolepedagogisk utbildning motsvarande minst 7,5 hp. I de fall en AKA har en licentiat- eller doktorsexamen kan vederbörande även examinera studenter i praktiska moment. Detta enligt den pedagogiska modellen för kliniskt verksamma lärare som utvecklats i samverkan med region Stockholm,

Då NVS har 11 specialistsjuksköterskeprogram kan dessa generera synergieffekter från varandra. Ett sådant exempel är kursen “Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad” som merparten av programmen samläses, oberoende av specialistinriktning. Ett annat exempel är “Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa” som samläses med specialistsjuksköterskeprogrammet distriktssköterska.

Analys och värdering av förutsättningar

Inför framtiden finns en oro avseende möjlig nyrekrytering av lärare och redan våren 2023 kommer en av lärarna att gå i pension. På fem års sikt väntas ytterligare pensionsavgångar, vilket är en utmaning för lärarförsörjningen och för upprätthållande av utbildningens kvalitet. Det finns därför ett behov av att nyrekrytera lärare med relevant kompetens. KI arbetar kontinuerligt med rekrytering av meriterade lärare som uppfyller kompetenskraven. Ett sätt att påverka rekryteringen på lång sikt är via Forskarskolan i hälsovetenskap då personer kan anställas som lärare efter disputation. Forskarskolan möjliggör också för lärare inom programmet och institutionen att handleda doktorander. För närvarande handleder en lärare från specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård en doktorand från forskarskolan och en doktorand med klinisk anställning. Båda har projekt med anknytning till specialistområdet.

Då det finns en regional och nationell konkurrenssituation avseende rekrytering av disputerade specialistkompetenta sjuksköterskor till adjunkt- och lektorstjänster försvåras rekryteringen av nya lärare. KI har, för att det ska bli mer attraktivt att arbeta på universitetet, vidtagit åtgärder. Exempel på sådana åtgärder är att tydliggöra det pedagogiska karriärspåret och strategiska rekryteringar med pedagogisk inriktning. KI:s höga krav för lektorat kan försvåra rekrytering, men kan också vara en styrka då kompetensen hos dem som arbetar på KI förutsätts vara hög. För att visa på karriärvägar samt underlätta rekrytering införde KI en ny anställningsordning 2022. En ny tjänst är en lärartjänst som assisterande lektor och kräver något lägre vetenskaplig meritering än lektorstjänst, men den pedagogiska meriteringen innebär lägst 10 veckors (15 hp) högskolepedagogik. En utmaning som kvarstår, för att behålla lärare som har licentiatexamen eller doktorsexamen, är möjligheten till forskningstid. För att stärka möjligheten till forskningstid har KI tagit fram en policy för forskningsanknuten utbildning/utbildningsanknuten forskning och inom ramen för denna fördelas forskningsanknytningsmedel.

En styrka i programmet är att det i lärargruppen finns en spridning mellan olika professioner såsom specialistsjuksköterskor i psykiatri, psykolog, antropolog och specialistläkare och att i de inriktningsspecifika kurserna är examinatorer och kursansvariga specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård med doktorsexamen. Det medför att lärarna kan bidra med ett mångfacetterat synsätt och tvärprofessionell kunskap till studenterna. En brist kan vara att det är få lärare som har kombinationstjänster mellan klinik och lärosäte.

Vidare är det en styrka att majoriteten av lärarna har adekvat pedagogisk kompetens samt att individuella planer upprättas för hur enskilda lärare ska uppnå grundläggande högskolekompetens inom rimlig tid. En styrka är även den pedagogiska modell för kliniskt verksamma lärare som utvecklats i samverkan med region Stockholm Ett förbättringsområde skulle kunna vara att det fanns flera AKAor med lägst magisterkompetens inom verksamhetsområdet. För ansvar för kurser och som examinator krävs läraranställning på KI.

Att, inom ramen för programmet, samläsa kurser med andra specialistsjuksköterskeprogram kan leda till att en ökad förståelse för de olika specialinriktningarnas kunskap samt att studenterna genom hela utbildningen tränas i att arbeta med andra specialinriktningar. Det medför också lärare involverade i andra specialistsjuksköterskeprogram kan engageras för att undervisa i specifika områden, t ex kring äldre med psykiska problem relaterat till ålderdom, där lärare från specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot vård av äldre och specialistsjuksköterskeprogrammet distriktssköterska har kompetens.

3 Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Beskrivning av förutsättningar

NVS är en stor institution med ett omfattande utbildningsuppdrag på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Detta ger bra förutsättningar för att säkerställa att utbildning bedrivs med hög kvalitet. Dessutom är institutionerna programansvariga, vilket innebär ett tydligt ansvar att förlägga utbildningen till den institution som har bäst kompetens att bedriva aktuella kurser. NVS förlägger därför specifika kurser till andra institutioner där den bästa kompetensen finns.

För att säkerställa hög kvalitet har NVS också tillsatt olika institutionsövergripande grupper som arbetar med specifika frågor såsom:

- etiska frågor som uppstår inom den teoretiska och verksamhetsförlagda utbildningen
- frågor som rör den verksamhetsförlagda utbildningen, dessa kan handla om studenternas lärandemiljö under VFU och tillgång till VFU-platser
- pedagogiska frågor och pedagogiska arbetssätt
- internationella frågor där arbetsgruppen arbetar med frågor som möjliggör internationella utbyten för studenter och lärare.

Dessa grupper diskuterar och utarbetar förslag till förbättringar av utbildningen för att utveckla och bibehålla en hög kvalitet. Diskussioner och praktiskt arbete sker även i andra grupper på en regelbunden basis, t ex en kvalitetsutvecklingsgrupp för examensarbeten inom omvårdnad på avancerad nivå, där examensarbeten liksom det pedagogiska upplägget av den kursen diskuteras.

Samtliga specialistsjuksköterskeprogram på KI har en övergripande pedagogisk profil där utbildningen på avancerad nivå utgår från ett problemorienterat och kollaborativt synsätt på lärande. Den pedagogiska profilen återspeglas i lärandemål, lärandeaktiviteter/arbetsformer och examination. Det finns en röd tråd (constructive alignment) mellan dessa delar som lärare och studenter måste diskutera och bearbeta tillsammans, så den blir synliggjord för alla involverade. Genomförande inom programmet ska utgå från bästa tillgängliga evidens angående lärande på avancerande nivå. Den pedagogiska profilen uttrycker synen på studenter, lärande, kunskap och förhållningssätt i utbildningen. Profilen har en studentcentrerad konstruktivistisk utgångspunkt.

Det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning då programmet startar med kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad". Detta för att studenterna ska få en god grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete. I samtliga kurser i programmet ingår uppgifter och examinationer där studenterna på olika sätt ska använda och relatera till aktuell forskning. Detta ger studenterna goda förutsättningar till stark forskningsanknytning i det avslutande examensarbetet. Arbetet ska vara författat på ett sådant sätt att det tydligt framgår att studenten har kunskap inom vetenskaplig teori och metod och specialistkunskaper i omvårdnad inom psykiatrisk vård.

Kursansvariga, examinatorer och medverkande lärare i specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk omvårdnad är forskningsaktiva i varierande omfattning. Detta ger goda förutsättningar till direkt integrering och implementering av de senaste forskningsresultaten i undervisningen. Lärare som inte själva är forskningsaktiva har möjlighet att ta del av forskarforum på respektive institution samt medverka i olika forsknings- och projektgrupper. Inom NVS finns flera lärare som bedriver pedagogisk forskning och utvecklingsarbete och under 2021 har NVS medarbetare inom omvårdnad tilldelats pedagogiska medel från KI och regionen (ALF). Utbildningens forskningsanknytning uppnås också genom att lektorer och professorer är delaktiga i genomförande av utbildningsuppdraget och de medverkar i sektionens kursplanearbete för att säkerställa huvudområdets progression samt att utbildningen är förankrad med ett vetenskapligt förhållningssätt och uppdaterade forskningsresultat.

En övergripande målsättning och en del av KI:s strategi 2030 är att interprofessionell utbildning ska vara ett av KI:s kännetecken och gemensamma målsättningar för alla utbildningsprogram på KI. Interprofessionellt lärande utmärks av mål och aktiviteter som fokuserar på att blivande specialistsjuksköterskor ska lära sig med, av och om olika professioner för att förbättra sin kunskap, färdighet och förmåga att samarbeta och att öka patientsäkerheten i vården. Patientsäkerhet och samarbetsförmåga identifierades som strategiska mål inom de olika programmen. Detta ligger i linje med KI:s utbildningsmål som betonar att studenterna ska *"Visa förmåga att leda och utveckla omvårdnaden inom specialistområdet samt aktivt medverka i interprofessionellt samarbete"*. Målet finns i alla specialistsjuksköterskeprogrammets utbildningsplaner.

Analys och värdering av förutsättningar

Grupperna vid NVS som beskrivits ovan, och som arbetar för att säkerställa hög kvalitet inom programmen, bedömer vi uppfyller sitt syfte. Deras arbete skulle ytterligare kunna synliggöras och implementeras i specialistsjuksköterskeprogrammen genom tydligare informationskanaler så att alla lärare och studenter på ett enklare sätt kan ta del av expertkunskapen. En sådan kanal skulle för studenterna kunna vara programwebben. För lärarna finns redan mycket av detta att hitta via lärplattformen Canvas, men det kan utvecklas ytterligare. En svårighet relaterat till programmets pedagogiska profil kan vara att studenter har mycket olika förutsättningar för att studera självständigt. De

svaga studenterna tar mycket av lärartiden och starka studenter kan i för stor grad lämnas att klara sina studier än mer självständigt. En översyn kring hur lärarresurserna används på ett än mer studenttråttvist sätt är därför något vi överväger som en del i kvalitetsarbetet.

Det är en styrka att lärarna är aktiva och söker externa medel för sin forskning. Konkurrenssituationen är dock hård, t ex kring de större anslagen från Vetenskapsrådet och Forte. För att hålla en vetenskaplig nivå finns ett behov av att lärare har möjlighet att forska. Om möjligheten för lärarna att forska är liten finns en risk att forskningsanknytningen i utbildningen minskar och blir mindre synlig. De forskningsanknytningsmedel som lärarna erhåller bidrar till att minska denna risk. KI konkurrerar också med andra lärosäten vad gäller andel forskning i tjänsten, lönebild och tjänstetitlar. Detta sammantaget kan vara en svaghet och det är en svår ekvation att lösa kring tid för forskning i relation till undervisningsuppdraget, då det finns en lärarbrist. Som tidigare nämnts pågår ständigt ett arbete med nyrekrytering. Det finns också möjlighet för icke disputerade lärare att t ex via forskarskola vidareutbilda sig och nå licentiat- eller doktorsgrad.

År 2017 gjordes inom det systematiska kvalitetsarbetet en kartläggning av de 11 specialistsjuksköterskeprogrammets interprofessionella mål och aktiviteter. Slutsatsen var att det fanns variation i teoretisk utgångspunkt mellan de olika programmen avseende interprofessionella mål och att programmen behövde identifiera en gemensam teoretisk struktur och fokus. Detta har medfört att en gemensam introduktionsdag med fokus på interprofessionellt lärande och patientsäkerhet initierades för alla programmen och är en del av utbildningen till specialistsjuksköterska sedan hösten 2020.

4 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, läraaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.

Beskrivning av huvudområdet

Huvudområdets vetenskapliga grund är omvårdnad som bygger på vetenskaplig och beprövad erfarenhet och karaktäriseras av fortgående självständig kunskapsutveckling vilket bidrar till att öka förståelse för problemställningar som uppstår i vårdandet. Området influeras av och påverkar närliggande områden såsom medicinsk vetenskap, samhälls-, beteendevetenskaplig-, och humanistisk vetenskap.

Beskrivning av måluppfyllelse för examensmål “visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen”

Genom konstruktiv länkning mellan programmets kurser ges goda förutsättningar att bedöma studenternas måluppfyllelse. Dessutom är läraaktiviteter och examinationsformer varierande för att säkerställa studenters måluppfyllelse.

Genom medverkan i programmets kurser tillägnar sig studenterna betydande kunskap inom huvudområdets vetenskapliga grund, vilket inte minst ska framgå av bakgrundsbeskrivningen i examensarbetet. Kurserna ger studenterna goda förutsättningar att få insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete genom i) interaktion med forskare och företrädare för de kliniska verksamheterna, ii) att självständigt formulera en forskningsplan för en tänkt studie, iii) att självständigt genomföra ett examensarbete och iv) att sätta sig in i och opponera på andra studenters examensarbeten.

Bedömningskriterier för samtliga examinationer i kurserna finns tillgängliga via lärplattformen Canvas och kommuniceras till studenterna vid respektive kursstart. För varje läraaktivitet finns angivet i lärplattformen vilket/vilka lärandemål som är kopplade till respektive aktivitet. De flesta kurser har anonyma examinationer, men VFU-moment och examensarbetet är inte anonyma.

Genom programmets kurser tränas och examineras studenterna i ett evidensbaserat arbetssätt avseende forsknings- och utvecklingsarbeten liksom i sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och i sambandets betydelse för yrkesutövningen. Det sistnämnda sker vid examination av kunskapsmålet under VFU i kursen “Omvårdnad vid långvarig och akut psykisk ohälsa” utifrån bedömningskriterier i BeVut, som studenterna har tillgång till redan innan kursstart via lärplattformen Canvas. För kunskapsmålet relaterat till evidensbaserat arbetssätt avseende forsknings- och utvecklingsarbeten som t ex ingår i kursen “Ledarskap och lärande i psykiatrisk verksamhet” (7,5 hp) säkerställer examinator studenternas måluppfyllelse för samtliga lärandemål genom tydliga bedömningskriterier i en bedömningsmatrix som finns tillgänglig via lärplattformen och introduceras till studenterna vid kursstarten. Under VFU skall studenten för måluppfyllelse “*tillämpa vårdvetenskapliga, medicinska och beteendevetenskapliga teorier och forskning för att bedriva personcentrerad omvårdnad på avancerad nivå*”. Detta mål bedöms formativt och summativt av klinisk handledare och AKA/lärare från lärosätet med BeVut som är utformat efter kursens mål och med bedömningskriterier för godkänt/underkänt.

Analys och värdering avseende måluppfyllelse, läraaktiviteter och examinationsform

Baserat på ovanstående beskrivning och analys värderas måluppfyllelsen för examensmålet “*visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen*” som god.

En utmaning när det gäller möjlighet till måluppfyllelse är att utbildningen är relativt kort, vilket kan försvåra för studenter att hinna både bredda och fördjupa sina kunskaper. Med avsikt att stärka möjligheten till måluppfyllelse inleds programmet med kursen “Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad” gemensamt för åtta specialistsjuksköterskeprogram. Kursen består av tre moment, i) artikelgranskning, ii) dataanalys och tolkning av resultatet, samt iii) forskningsplan. Forskningsplanen innehåller bakgrund, problemformulering, syfte och frågeställningar samt metod och kan utgöra en grund inför det kommande examensarbetet. Denna kurs medför en styrka för att nå måluppfyllelse genom att man samlar disputerad lärar- och forskarkompetens från många specialistsjuksköterskeprogram. På så vis skapas en stark bas inom vetenskapsmetodik för studenterna att utgå från. Kursen möjliggör en snabbare progression för studenterna att nå målet och att hantera mer komplexa frågeställningar under programmets gång. Detta syns tydligt då studenterna skriver sitt examensarbete.

Exempel på läraktivitet och examinerande seminarium kopplat till målet “kristiskt granska och värdering av forskning inom omvårdnad med kvantitativ och kvalitativ ansats” i kursen Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad

- tolkning av statistiska resultat
- kvalitativ innehållsanalys baserad på Graneheim & Lundman (2004) av två intervjuutdrag
- författande av rapport som framförs vid examinerande seminarium slutsatser redovisas i tvärgrupper
- tvärgruppens analys och värdering summeras och varje student ska kunna presentera summeringen i helgrupp.

En styrka avseende läraktiviteter och examinationsform för måluppfyllelse är att läraktiviteterna (gruppseminarier, individuella inlämningar) och examinationerna (individuell hemexamination, essä, examensarbete) är varierande under programmet, detta för att säkerställa måluppfyllelse.

Svagheter avseende läraktiviteter i den inlednade kursen “Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad” kan vara att den vänder sig till samtliga studenter och kan på så sätt bli för generell. För att kompensera denna svaghet och knyta studenternas gruppdiskussioner under läraktiviteter till psykiatrisk vård leds dessa av en lärare som är psykiatrijuksköterska med docentkompetens och som forskar inom psykiatrisk omvårdnad. Vidare och för godkänd examination i kursen ska studenterna uppfylla lärandemålet “*utifrån ett eget formulerat syfte och frågeställningar, bedöma och analysera styrkor och svagheter med olika forskningsmetoder*”. Detta mål examineras genom att studenterna självständigt ska formulera en forskningsplan för en tänkt studie med relevans för psykiatrisk omvårdnad och med referenser till relevanta vetenskapliga artiklar.

5 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, läraktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg.

Beskrivning av lärandemål, läraktiviteter och examinationsform relaterat till examensmål “visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg”

I samtliga inriktningsspecifika kurser i programmet ingår lärandemål som ger studenten förutsättningar att utveckla sin färdighet och förmåga att arbeta med behandling, habilitering och rehabilitering inom

psykiatrisk vård och omsorg. Ett exempel är kursen: “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa” (15 hp) som innehåller flera lärandemål som leder till kunskap och färdigheter som krävs för att medverka i behandling.

Exempel: Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa, (15 hp)

- *Identifiera och bedöma symtom på psykisk ohälsa och beskriva diagnostik och behandling*
- *Identifiera och analysera läkemedelsrelaterade problem och föreslå åtgärder i samband med dessa.*

Lärandemålen examineras av examinator genom en individuell skriftlig salsexamination utifrån i förväg fastställda bedömningskriterier. Bedömningskriterierna presenteras för studenterna redan vid kursstart och resultatet återkopplas till studenterna i bedömningsmatrisen.

Under studenternas VFU får de träna självständigt, under handledning av specialistsjuksköterska. Träningen sker genom att studenten under handledning ansvarar för att undersökningar och behandlingar av patienter utgår från patientens behov och dennes unika situation, samt att det utförs på ett evidensbaserat och patientsäkert sätt. Studenternas måluppfyllelse examineras med formativ bedömning och återkoppling.

Examinationsformer: Bedömning av måluppfyllelse görs formativt och summativt utifrån bedömningskriterierna i BeVut

- formativ bedömning vid sk. halvtidsbedömningen av studentens måluppfyllelse samverkar klinisk handledare och AKA/en lärare från lärosätet
- summativ bedömning vid sk. slutbedömning görs bedömningen av klinisk handledare/AKA
- vid risk för underkänt vid halvtidsbedömningen upprättas en handlingsplan enligt gängse rutin för att stötta studentens möjlighet till måluppfyllelse vid slutbedömningen.

I kurserna: “Omvårdnad vid beroende” (3 hp) och “Hälsofrämjande omvårdnad vid psykisk ohälsa” (4,5 hp) ingår och examineras flera lärandemål för kunskap och färdighet som krävs för att medverka i habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg. Även här utgår bedömningen från i förväg framtagna bedömningskriterier som studenterna får tillgång till via lärplattformen och information om vid kursstart. Samtliga studenter får återkoppling utifrån bedömningskriterierna och bedömningen utgör ett underlag för examinator att säkerställa studenternas måluppfyllelse. Seminarium Samordnad Individuell Studieplan (SIP) är ett muntlig gruppseminarium. För att kunna göra en individuell bedömning ställs riktade frågor till gruppmedlemmarna. Fallseminariet där studenterna ska föra ett etiskt resonemang är ett skriftligt gruppseminarium i lärplattformens diskussionsforum. För att göra en individuell bedömning bevakar rättande lärare att studenterna är aktiva i diskussionen och gör relevanta inlägg.

Examinationsformer

- seminarium: SIP
- case-seminarium där studenterna ska föra ett etiskt resonemang och identifiera och analysera förhållningssätt som kan facilitera förebyggande insatser hos en självmordsnära person.

I kursen “Ledarskap och lärande i psykiatrisk verksamhet” (7,5 hp) identifierar, analyserar och värderar studenten områden och metoder för kvalitetsutveckling i omvårdnad inom psykiatrisk vård. Studenten tränas i att genomföra patient- och närståendebildning. Examinationen är en individuell skriftlig hemexamination i form av en essä. Bedömningskriterierna är fastställda i förväg. Bedömningsmatrisen finns tillgänglig under hela kursen på samma sida som examinationsuppgiften och studenterna får återkoppling i bedömningsmatrisen. Rättningen utgör ett av underlagen för examinatorns bedömning av studenternas måluppfyllelse.

Analys och värdering avseende måluppfyllelse, läraaktiviteter och examinationsform

Kursen “Omvårdnad vid långvarig och akut psykisk ohälsa” är uppdelad i tre moment, i) psykiatrisk omvårdnad, ii) psykisk ohälsa – psykiatri, och iii) VFU. För att studenterna ska tillägna sig kunskap och färdigheter inom de senaste medicinska forskningsrönen och evidensen inom psykiatrisk behandling är det en styrka att moment ii) psykisk ohälsa – psykiatri ges vid Institutionen för klinisk neurovetenskap. Från den institutionen medverkar medicinska forskare som föreläsare och diskussionspartners till studenterna inom respektive specialistområde. Att dela upp moment inom en kurs mellan olika institutioner kan vara en risk och påverka progressionen om det finns brister i samarbetet mellan institutionerna. För att undvika denna risk och stärka samarbete och konstruktiv länkning för måluppfyllelse har IL, kursansvarig lärare och examinator vid NVS och momentansvarig vid Institutionen för klinisk neurovetenskap återkommande möten för att diskutera konstruktiv länkning, inklusive läraaktiviteter och examination. Momentansvarig vid Institutionen för klinisk neurovetenskap, kursansvarig lärare och examinator vid NVS och IL, NVS samarbetar även kring det interprofessionella lärandet. Gemensamt leder de ett seminarium där studenter från specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård och läkare under AT-tjänstgöring deltar. Deltagarna delas in i grupper och tilldelas kliniska fall och får tillsammans planera patienternas vård utifrån sina olika kompetenser och yrkesansvar. Planeringen görs med stöd av ”*Situation, Bakgrund, Aktuellt tillstånd och Rekommendationer*” (SBAR) som är en kommunikationsmodell framtagen för att säkra god kommunikationsöverföring.

En styrka med halvtidsbedömningen under VFU är att den tydligt utgår från lärandemålen och är kriteriebaserad genom användande av BeVut. Dessutom deltar lärare från lärosätet. Om det inte är möjligt att resa till VFU-platsen deltar läraren via zoom eller telefon. I de fall studenter riskerar att inte nå lärandemålen vid slutbedömning upprättas en handlingsplan. När en handlingsplan har upprättats deltar lärare från lärosätet även vid slutbedömningen. Bedömning av lärandemål med BeVut utgör ett av underlagen för examinatorns betygsättning.

Det förekommer att studenter önskar genomföra sin VFU utanför Region Stockholm då programmet ges på distans. Vid dessa tillfällen kontrollerar examinator att VFU-platsen uppfyller uppställda krav på relevans och utformning så att studenten har förutsättningar att nå lärandemålen för kursen, och att kompetent handledare finns. En nationell samverkan kring VFU-platser skulle behöva utvecklas för att ytterligare säkerställa kvaliteten och därmed också öka möjligheten för studenterna att genomföra en VFU av hög kvalitet på bostadsorten.

Analys och värdering av resultat i förhållande till måluppfyllelse i det inriktningsspecifika examensmål “visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg”

Programmets kurser är konstruktivt länkade och bidrar till progression i att öka studenters kunskap och färdigheter för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering i psykiatrisk vård och omsorg. Till exempel i kursen “Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa” (3 hp) som genomfördes första gången vårterminen 2022 finns lärandemål och innehåll som är i linje med några av slutsatserna i den nyligen presenterade nationella Samsjuklighetsutredningen, där även patient och närstående-representanter deltagit, som att ”*behandling för skadligt bruk och beroende ska ske samordnat med behandling av psykiatriskt tillstånd*” samt ”*att kommuner och regioner skall bedriva en samordnad*

vård- och stödverksamhet” (SOU 2021:93). Kursen är designad att ges programövergripande i specialistsjuksköterskeprogrammen psykiatrisk vård och distriktssköterska, och den ges även som fristående kurs där kommunalt verksamma sjuksköterskor har deltagit och ett SIP seminarium genomförs gemensamt. Kommentar från studentutvärderingen: ”*Lärorikt och viktigt, där vikten av samverkan lyftes, och samsjuklighet måste beaktas...*”. Vidare styrkor är att studenterna i kursen “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa” (15 hp) tränar psykiatrisk diagnostik och behandling och under kursen får studenterna, under handledning, i VFU:n initiera och leda omvårdnaden av personer med psykisk ohälsa. I kursen “Hälsofrämjande omvårdnad vid psykisk ohälsa” (4,5 hp) ska studenterna tillämpa ett reflekterande etiskt förhållningssätt i omvårdnad av självmordsnära personer och i kursen “Ledarskap och lärande i psykiatrisk verksamhet” (7,5 hp) identifieras områden och metoder för kvalitetsutveckling och utveckling av en psykopedagogisk intervention.

Genom programmets kurser tränas och examineras studenterna i sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg. Baserat på ovanstående beskrivning och analys värderas måluppfyllelsen för examensmålet som god. Även om det redan nu föreligger goda möjligheter för studenter att nå måluppfyllelse finns det också utvecklingsområden, förslagsvis genom att utveckla det pedagogiska upplägget i programmet. En kollaborativ pedagogisk modell som visat sig förbättra studenters förmåga till kritiskt tänkande är teambaserat lärande (TBL). TBL är en pedagogisk modell som utgår från studentgrupper i den storlek som redan tillämpas i kurserna och har visat sig fungera bra även vid distansundervisning. TBL skiljer sig från ”vanligt grupparbete” t ex eftersom lärandeaktiviteter utformas så att studenterna arbetar kollaborativt med lärandematerial och uppgifter betydligt mer strukturerat. Genom att implementera TBL, eller element av TBL, i kurser kan alltså förmågan till kritiskt tänkande stärkas ytterligare och bidra till måluppfyllelse.

6 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, läraaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Beskrivning av kursmål, läraaktiviteter och examinationsform relaterat till examensmål “visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens”

Läraaktiviteter kopplat till måluppfyllelsen är utformade med den pedagogiska profilen i åtanke då studenterna ska identifiera, problematisera och utforska behov av kunskap och kompetensutveckling. I kursen “Omvårdnad relaterad till psykisk ohälsa” (7,5 hp) ingår lärandemålet *reflektera över och tillämpa ett förhållningssätt som bevarar integritet och självbestämmande hos personer med psykisk ohälsa*. För detta mål finns två obligatoriska läraaktiviteter - Livsvärldsetik och kommunikation samt – Omvårdnadsvetenskaplig professionsutveckling. Den senare syftar till att studenten ska reflektera över

sin professionella utveckling och sina kunskapsbehov, sätta sig in i begrepp inom psykiatrisk omvårdnad och aktivt planera sina studier för att täcka kunskapsbehov. Lärandemålet examineras i slutet av kursen genom en skriftlig individuell hemexamination. För godkänt ska studenten göra en reflekterande utvärdering av sina personliga mål för professionell utveckling, inklusive vilka kunskapsmål som uppfyllts i kursen och hur förhållningsättet påverkar individen i den kommande yrkesrollen.

Bedömningen görs utifrån tydliga bedömningskriterier som presenteras vid kursstart och bedömningsmatrisen finns tillgängliga i lärplattformen under hela kursen. Studenterna får återkoppling från rättande lärare via bedömningsmatrisen som utgör underlag för examinatorns bedömning av måluppfyllelse. Genom programmet finns flera kursmål för måluppfyllelse avseende *visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens* som är konstruktivt länkade och breddar och fördjupar värderingsförmåga och förhållningssätt. Ett exempel är i kursen “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa”, 15 hp, där målet att *reflektera över specialistsjuksköterskans etiska och professionella ansvar samt identifiera lärandebehov och utvärdera det egna lärandet* ingår och i kursen “Ledarskap och lärande i psykiatrisk verksamhet”, 7,5 hp, där studenten ska *analysera det egna ledarskapet och identifiera behov av utveckling med fokus på sin egna specialistfunktion*. Ett annat exempel är i kursen “Examensarbete i omvårdnad, psykiatrisk vård”, 15 hp, där studenten för måluppfyllelse ska *argumentera för slutsatser i forskningsprocessen* inkluderande förslag på fortsatt forskning.

Lärandemålen examineras genom individuell skriftlig hemexamination i “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa”, genom en essä i “Ledarskap och lärande” och genom ett självständigt examensarbete (magisteruppsats) som studenterna skriver parvis i “Examensarbete omvårdnad, psykiatrisk vård”. Se nedan exempel på läraktivitet i kursen “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa”, 15 hp.

Reflektion kring och dokumentation av lärandet under VFU i form av något av nedanstående

- reflektionsdagbok utifrån critical incident teknik
- learningpartner, reflektion tillsammans med studiekamrat
- handledarsamtal, utvärdering av lärandet varje vecka tillsammans med klinisk lärare.

Utvärdering och reflektion med handledare är obligatoriskt och utgör del i formativ och summativ bedömning utifrån BeVut-formulär.

Analys och värdering avseende måluppfyllelse, läraktiviteter och examinationsform

Specialistsjuksköterskeprogrammets pedagogiska profil utgör en styrka för måluppfyllelse avseende att *visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens*, genom att den är problemorienterad med ett undersökande förhållningssätt vilket också kan uttryckas som att den utgår från forskningsprocessen som metafor för lärande.. Dessutom är lärandet kollaborativt vilket möjliggör identifiering av kunskapsbehov och diskussion kring fortsatt behov av livslångt lärande tillsammans med medstudenter, lärare och gästande föreläsare. En svaghet avseende måluppfyllelse är att distansstudier kan upplevas som anonymt och ensamt. För att skapa en trygg psykosocial studiemiljö som underlättar för studenter att våga visa sin förmåga att identifiera sina kunskapsbehov delas studenterna in i studiegrupper om max åtta personer. I den senast besvarade examensenkäten (2020) skattade 92% av de utexaminerade studenterna, som svarade, att den psykosociala studiemiljön hade hög kvalitet. Vid synkrona gruppdiskussioner och seminarier online i zoom använder alla studenter och lärare kamera för att möjliggöra visuellt möte. En svaghet är att det kan vara svårt att följa och överblicka studenternas progression avseende måluppfyllelse mellan kurserna.

Den konstruktiva länkningen ger förutsättningar till progression för måluppfyllelse i examensmålet både avseende djup och bredd. Detta sker genom hela programmet. Från den inledande inriktningsspecifika kursen, då studenterna formulerar sin första målbild av att bli färdig specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård, och reflekterar över sin professionella utveckling, till att i nästa kurs reflektera över det egna lärandet och behovet av ny kunskap, i relation till patientmöten under VFU. I slutet av utbildningen analyseras sedan det egna ledarskapet och behov identifieras av utveckling med fokus på den egna specialistfunktionen. I examensarbetet examineras lärandemålet "*argumentera för slutsatser i forskningsprocessen*" vilket innefattar förslag på fortsatt forskning med relevans i förhållande till resultat och slutsats i uppsatsen. Förmåga att ge adekvata förslag på fortsatt forskning inom ramen för examensarbetet utgör en avancerad nivå av förmåga att identifiera fortsatt behov av ytterligare kunskap, även utifrån forskningsprocessen som metafor för lärande. Den pedagogiska profilen utgör ett stöd för måluppfyllelse och tillämpas för att stärka studenters förmåga till livslångt lärande.

Baserat på ovanstående beskrivning och analys värderas måluppfyllelsen för examensmålet "*visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens*" som relativt god. Det finns dock utvecklingspotential för ytterligare progression för måluppfyllelse i programmet eftersom studenternas reflektiva texter med återkoppling skulle kunna utnyttjas mer systematiskt för att synliggöra läroprocesser. Genom att använda t ex en e-portfolio skulle studenterna lättare kunna få denna systematiska och kronologiska struktur för att överblicka all typ av återkoppling avseende måluppfyllelse, både formativ och summativ. Detta kan för den enskilde studenten synliggöra progression och behov av att utveckla sin kunskap och kompetens vilket i sin tur skapar incitament för både självstyrt och livslångt lärande.

7 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Jämställdhet

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Beskrivning av utformning, genomförande och resultat

KI ska ha en inkluderande arbets- och studiemiljö där alla medarbetare och studenter behandlas på ett respektfullt sätt och där det finns goda förutsättningar att verka och utvecklas. KI:s arbete för att främja lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter samt för att motverka all form av diskriminering, trakasserier, kränkande särbehandling och exkludering benämns lika villkor.

Lika villkor ska möjliggöra att alla studenter ska kunna tillgodogöra sig utbildning på bästa sätt oberoende av funktionsförmåga, kön, könsidentitet, sexualitet, etnicitet, religion, ålder och socio-ekonomisk tillhörighet. För att säkerställa att lärarna i specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård har adekvat kompetens i området genomgår samtliga nyanställda (även befintliga medarbetare bjuds in) en introduktionsutbildning till området lika villkor. Vid introduktionen presenteras KI:s, institutionens och sektionens arbete som syftar till att säkerställa kunskap och kompetens gällande lika villkor. Detta arbete är en del i att KI strävar efter att vara ett inkluderande och välkomnande universitet. Alla lärare har även tillgång till en Canvas-aktivitet där den senaste informationen om bland annat hållbarhetsmålen 3 (God hälsa och Välbefinnande) och 5 (Jämställdhet) presenteras och kontinuerligt uppdateras (Agenda 2030). För andra institutioner som är delaktiga i utbildningen om lika villkor kan

den vara uppbyggd på ett litet annorlunda sätt, men utifrån Agenda 2030 så måste alla institutioner ha kunskap om, och arbeta utifrån lika villkor.

Hur jämställdhet beaktas, kommuniceras och förankras i programmet

KI:s samordnare i arbetet med lika villkor har föreläst och fört diskussioner om ämnet med IL vid programråd det senaste året. Det finns även en Canvas-sida för medarbetare som stöd för genomförande och utveckling av lika villkor-aspekterna i undervisningen. För att säkerställa att studenterna får den kunskap om kön, makt och lika villkor som krävs för att ge förutsättningar för en jämlik vård och omsorg, medvetandegörs och kommuniceras detta i möten med studenter. Vidare beaktas förutsättningarna för jämlik vård och omsorg i lärandemål i olika kurser.

För att kommunicera lika villkor har KI en webbaserad utbildning som samtliga IL genomförde under hösten 2021. Målet är att alla lärare i programmet ska ha genomgått utbildningen under 2022. I programmet finns en mall utformad för en inkluderande och tillgänglig undervisning och där nämns, relaterat till ett jämställdhetsperspektiv: problematisera normer, synliggöra makt och privilegier, variera exempel för att inkludera fler kategorier och ifrågasätt stereotyper. Vår bedömning är att undervisningen på programmet generellt bedrivs med detta som utgångspunkt vilket följande exempel också belyser.

Exempel

- Kurs: Omvårdnad relaterad till psykisk ohälsa 7,5 hp. Mål: *att förstå och analysera hur människors livsvillkor och det omgivande samhället kan påverka psykisk hälsa.* Här ingår obligatoriska läraaktiviteter t ex kring våld i nära relationer och genusaspekter på psykisk ohälsa. Dessa ska genomföras för målpuppfyllelse.
- Kurs: Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa 3 hp. Mål: *att studenten skall göra en analys av barn, familj och brukarperspektiv kopplat till vårdetiska aspekter och bemötande.* Här ingår analys av etiska förhållningssätt, sociala faktorer, genus- och mångfaldsperspektiv för godkänd examination.

Analys och värdering av utbildningens jämställdhetsperspektiv

Vid den senaste besvarade examensenkäten 2020 (18 respondenter, 72% svarsfrekvens) framkom att 77% (medelvärde 5,8 max 6) av utexaminerade studenter från programmet ansåg beredskapen för kommande arbetskrav angående jämställdhet som mycket hög. För jämlika rättigheter ur ett HBTQIA perspektiv angav 77% att den var mycket hög (medelvärde 5,8 max 6), för funktionsvariationsperspektiv angav 62% att den var mycket hög (medelvärde 5,7 max 6) och för etnisk bakgrund, religion och social klass angav 69% att beredskapen var mycket hög (medelvärde 5,8 max 6).

Arbetet med att inkludera hållbarhetsmålet Jämställdhet i specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård pågår men behöver intensifieras. Jämställdhets- och likavillkorsperspektiv i innehåll, pedagogik och litteratur kommer att utvecklas och det kan tydliggöras att en jämställdhetsintegrering ska finnas i praktisk handling och i konkretiserade resultat. Jämställdhetsintegrering handlar om vad verksamheten gör, inte endast om vad som dokumenteras eller redovisas. En tydlig sammanställning ska strukturera problem, mål och åtgärder. Planen ska ange riktning och innehåll för det faktiska arbete som ska utföras i organisationen kring specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård. Syftet är att examinerade studenter ska ha denna kunskap i mötet med patienter och medarbetare och bidra till en jämlik vård i samhället.

Specialistsjuksköterskeprogrammen arbetar för att alla inriktningar ska ha gemensamma dagar som hanterar frågor som t ex lika villkor, jämställdhet och etik. Meningen är att dessa dagar ska bli ett stående erbjudande för blivande specialistsjuksköterskor.

Jämställdhet i yrkeslivet

Enligt yrkesregistret med yrkesstatistik (SCB, 2017), är 89% av grundutbildade sjuksköterskor i riket kvinnor medan 11% är män. För specialistsjuksköterskor inom psykiatrisk vård är fördelningen 79% kvinnor och 21% män, vilket är något högre andel män än bland grundutbildade sjuksköterskor. Ur ett jämställdhetsperspektiv skulle fördelningen kunna vara mer jämlik (50/50). För chefer inom hälso- och sjukvård generellt är fördelningen 78% kvinnor och 22% män och för högre chefer (klinik- och verksamhetschefer) är fördelningen 70% kvinnor och 30% män.

8 Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder Uppföljning, åtgärder och återkoppling

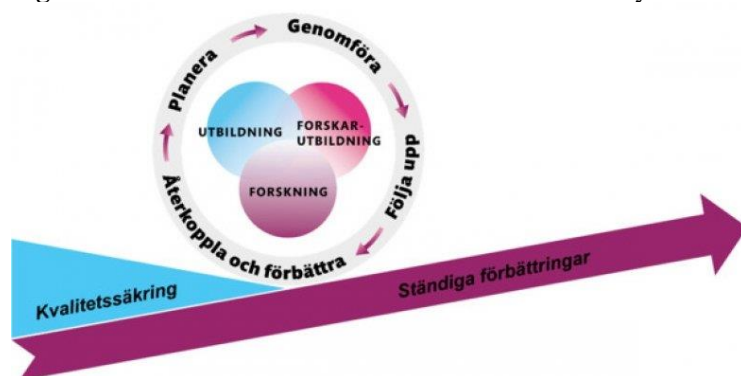
Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Beskrivning av uppföljning, åtgärder och återkoppling

KI har ett sammanhållet kvalitetssystem för ett systematiskt kvalitetsarbete inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå vilket löper i årscyklar där vissa komponenter ingår varje år medan andra genomförs med längre intervall. Systemet medger därmed även flexibilitet i frågeformuleringar, teman och prioriteringar mellan åren. Sammantaget ska den årliga kontinuerliga uppföljningen och den regelbundna externa granskningen vart sjätte år säkerställa kvaliteten och det systematiska förbättringsarbetet i utbildningen.

Figur 2. Karolinska Institutets sammanhållna kvalitetssystem och systematiska kvalitetsarbete

Årliga uppföljningar av institutionernas utbildningsuppdrag genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna. Återrapporteringen bildar underlag för utveckling och säkerställer att KI:s utbildningsverksamhet håller hög kvalitet. Återrapporteringen består av ett antal frågeställningar inom ett strategiskt urval av de områden som Kommittén för utbildning på grund och avancerad nivå identifierar som viktiga för utbildningens kvalitet. Frågeställningarna varierar mellan åren och över tid kan nya områden tillkomma. Syftet är att stimulera kvalitetsutvecklingsprocessen lokalt samt att ge KI:s ledning underlag för att följa upp, utveckla och kvalitetssäkra KI:s utbildningsverksamhet. Återrapporteringen av utbildningsuppdraget kompletteras med kvalitetsplaner på institutionsnivå respektive programnivå, enligt

fastställda mallar, vilket är ett verktyg för kvalitetsutvecklingen på respektive nivå. För att tydliggöra vad programansvarig nämnd förväntar sig från kursansvarig institution när det gäller genomförande och kvalitetsutveckling av kurs ska kursuppdrag inom utbildningsprogram upprättas. Efter varje kurstillfälle ska kursansvarig institution genomföra en avslutande kursvärdering. Baserat på kursvärderingens resultat ska kursansvarig lärare genomföra en kursanalys. Kursutvärderingens resultat kommuniceras till studenterna i nästkommande kurs samt studenter i den kurs som svarat.

Exempel på återkommande undersökningar

- **nybörjarenkät**, genomförs vartannat år bland studenter som precis påbörjar sina studier på något av KI:s utbildningsprogram
- **kursvärderingar**, ska bestå av fem obligatoriska frågor vilket ger en möjlighet att följa kvalitetsutvecklingen över tid samt göra jämförelser mellan olika kurser och program
- **VFU-enkät**, mäter studenters upplevelse av lärandemiljön, handledning och arbete med patienter i hälso- och sjukvården
- **studentbarometern**, genomförs vart fjärde år genom fokusgruppsintervjuer. Syftet är att ge en strategisk vägledning för att bygga studenternas engagemang i studier och för KI
  - **examensenkät**, skickas till alla programstudenter i samband med avslutad utbildning.
  - **alumnundersökning**, Genomförs vart fjärde år bland alumner som tagit examen från utbildningsprogram tre år tidigare
  - **avnämarundersökning**, genomförs av programmen vart fjärde år. Syftet är att undersöka om KI:s utbildningsprogram motsvarar arbetsmarknadens behov, dvs att de nytexaminerade har utvecklat användbara kompetenser
  - **lika villkorsundersökning**, planeras från 2022, syftet är att mäta studenternas upplevelse av risker för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling för att få underlag för uppföljning och utvärdering av KI:s arbete med att förebygga diskriminering och verka för en inkluderande och god arbetsmiljö för studenter.

Specialistsjuksköterskeprogrammet inom psykiatrisk vård kommer att genomgå en programutvärdering 2025, enligt KI:s tidsplan för regelbundna granskningar som genomförs var sjätte år.

Utöver egna analyser är kollegial granskning och lärande en viktig komponent i förbättrings- och utvecklingsarbetet. Kollegial granskning och lärande kring kvalitetsplaner genomförs av samtliga IL, PD och GUA och rapporteras till NVS varje år.

Studenterna uppmanas att efter varje avslutad kurs besvara en kursvärderingsenkät. Kursutvärderingsenkäten består av tre delar, där del ett består av övergripande frågor som alla studenter oberoende av kurs svarar på och som är framtagna av KI. Del två innehåller sektionsspecifika eller institutionsövergripande, (om kursen ges av annan institution) frågor. Del tre består av kursspecifika frågor. Momentet Psykisk ohälsa – psykiatri (4,5hp) inom kursen “Omvårdnad vid akut och långvarig psykisk ohälsa” (15 hp) utvärderas också separat av momentansvarig vid Institutionen för klinisk neurovetenskap genom att studenterna anonymt på en likertskala utvärderar föreläsningarnas kvalitet och får lämna skriftliga kommentarer.

Kursvärderingen ligger till grund för den kursanalys som kursansvarig lärare genomför efter varje kurs. Utifrån dessa analyser har specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård det senaste året genomgått förändringar utifrån studenternas önskemål.

Årligen skrivs en kvalitetsplan för programmet. Den diskuteras på programrådet för att undersöka om det finns förbättringsområden av betydelse för flera specialinriktningar. I kvalitetsplanen görs en prioritering av områden som programmet behöver arbeta med för att bibehålla och utveckla kvaliteten på utbildningen. I den senaste kvalitetsplanen var fokus på att avveckla de valbara kurserna, till förmån för programspecifika kurser, vilket nu genomförts.

Exempel på genomförda förändringar:

Den valbara kursen har ersatts med två kortare inriktningsspecifika kurser “Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa” (2SP051) och “Hälsofrämjande omvårdnad vid psykisk ohälsa” (2PV004).

Alla program följs upp genom att studenterna får besvara en examensenkät efter avslutad utbildning. Resultatet från den är en kvalitetsindikator på hur studenterna uppfattar utbildningen. Studenter får även besvara en VFU-enkät och läsåret 2020-21 besvarades enkäten av 17 av 35 de (49%) studenter som genomförde utbildningen. Av de som besvarade enkäten angav 87% att deras helhetsbedömning av VFU var att den varit en värdefull del i deras utbildning. VFU följs också upp via kursutvärderingen av kurser där VFU ingår.

Lärosätet verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom det pedagogiska upplägget samt olika stödinsatser. Att programmets utbildningsplan finns publicerat lättillgängligt för studenterna och innehåller spärrar mellan kurser för att säkerställa progression i avsedd ordning kan också bidra till att studenter har tillräckliga förkunskaper. Utan tillräckliga förkunskaper finns en risk att studenter hamnar efter med studierna. Studenterna kan som exempel repetera kursinnehåll i tidigare kurser genom att de har tillgång till kursrummen i lärplattformen Canvas under hela utbildningstiden. I kursen ””Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad”, som specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård inleds med, ingår schemalagda frågestunder kring de olika lärandeaktiviteterna och work shops samt resurstid kring arbetet med forskningsplanen. Detta i syfte att öka studenternas möjlighet att klara kursen inom utsatt tid. Övriga stödinsatser innefattar en språkverkstad där studenterna kan få hjälp med sitt skrivande samt resurser från universitetsbiblioteket i form av föreläsningar, work shops och resurstid avseende litteratursökningar till studie- och examinationsuppgifter samt forskningsplan och examensarbete. Det erbjuds riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsvariationer, för att främja deras rätt och möjlighet till studier på deras individuella villkor. Exempel på riktat pedagogiskt stöd kan utgöra lyssningssystem, skrivtolk, teckenspråkstolk och mentorsstöd. För varje kurs har studenterna ett ordinarie examinationstillfälle och fem omexaminationstillfällen för att uppnå godkänt resultat. För VFU gäller ett ordinarie tillfälle och ett omexaminationstillfälle. Datum för omexamination framgår av schemat som studenterna får tillgång till innan kursstart och samma betygsskalor tillämpas vid omexaminationen som vid ordinarie examination.

Analys och värdering av uppföljning, åtgärder och återkoppling

Den genomförda förändringen med införandet av två programspecifika kurser medför att studenterna i sin utbildning får ytterligare 7,5 hp professionsinriktade kurser. En risk med detta är att de studenter som har specifika intresseområden inte längre har möjlighet att sätta sin personliga prägel på utbildningen. Å andra sidan innebär det för programmet en ännu tydligare fokusering avseende vad en specialistsjuksköterska psykiatrisk vård behöver för sin yrkesroll.

Vår bedömning är också att det pedagogiska upplägget och de stödinsatser som tillhandahålls är relevanta och fyller sitt syfte. Upplägget att programmet ges som en distansutbildning på halvfart kan var positiv för de som önskar både arbeta och studera. Det kan också underlätta för arbetsgivaren att ge studenterna ledighet för studier. Nackdelar kan vara otydligheten att trots att det är en distansutbildning

förväntas studenterna vara på campus vid vissa tidpunkter. Detta ska ses över och det skulle exempelvis vara möjligt att ge detta upplägg ett annat namn som tydliggör karaktären av ett hybridupplägg. Ett annat alternativ är att all teoriundervisning förläggs på distans. Med ytterligare distansundervisning följer utmaningar kring exempelvis säkerhetsaspekter som att det är rätt student som deltar vid digital undervisning. Detta är också en problematik när studenter har olika former av individuella hemexaminationer. För att säkerställa att personen som genomfört examinationen är rätt student skulle ett säkerhetssystem behöva utvecklas där studenten kunde legitimera sig med hjälp av bank ID. I dag används i stället möjligheten att ta ut studenter enskilt i s.k. breakout rooms i zoom. Där får studenterna visa upp sin legitimation mot kameran som en identifiering.

Att alla delar i programmet följs upp med hjälp av enkäter i olika form är bra. Svarsfrekvensen är dock varierande och då vissa frågor (från KI centralt och på sektionnivå/institutionsnivå) är återkommande i varje kurs kan detta bli tröttnande för studenterna och medföra låg svarsfrekvens.

Den vetenskapliga grunden för huvudområdet är omvårdnad vilket medför att programmets kurser både medför måloppfyllelse och en progression. Detta kan bland annat identifieras mellan kurserna "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" och examensarbetskursen. Progressionen i programmets kurser leder till insikt inom så väl forsknings- och utvecklingsarbete som omvårdnad. För att säkerställa progressionen finns särskilda behörighetskrav, tex för examensarbetet, då godkänt i kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" är ett krav. Trots kravet på godkänt i kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad" är det studenter som har svårigheter när det kommer till kursen examensarbete. Dessa studenter uttrycker då att denna del av utbildningen upplevs som svårtillgänglig.

9 Bedömningsområde: Studentperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Studentperspektiv

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Beskrivning av studentperspektiv

Studenterna är medaktörer i universitetets verksamhet och har därigenom också ett medansvar i att påverka och utveckla utbildningen. För att studentinflytandet ska förverkligas krävs att studenter tar en aktiv och engagerad roll både som individer och som kollektiv. En förutsättning för detta är att studenternas synpunkter, åsikter och förslag efterfrågas och bemöts med respekt. KI har ett ansvar för att praktiskt underlätta och på andra sätt uppmuntra och medverka till att studenterna engagerar sig i utvecklingsarbetet.

För att säkerställa att studentinflytandet förverkligas på alla nivåer träffas årligen en överenskommelse mellan KI och studentkårerna om hur studentinflytandet ska säkras i de organ som hanterar frågor som rör utbildning eller studenternas situation. Studentkårerna ansvarar för att platserna fördelas mellan kårerna, genomför val/utser studentrepresentanter samt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas. De studentrepresentanter som utses representerar alla studenter oavsett utbildningsnivå, programtillhörighet eller kårmedlemskap.

Prorektor har ansvar för det formella studentinflytandet, dvs studenternas rätt att vara representerade vid beredning och beslut som rör utbildning eller studenternas situation. Prorektor träffar, tillsammans med

universitetsdirektören, regelbundet studentkårernas presidier för informationsutbyte och samråd. Vid dessa möten diskuteras hur studentinflytandet och samverkan med studentkåren fungerar formellt och i praktiken. För att skapa en god studiemiljö förutsätts att studenternas synpunkter på utbildningen och studiemiljön tillvaratas. Vicerektor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå träffar regelbundet representanter för studentkårerna för informationsutbyte och samråd i dessa frågor.

Kursvärderingar och momentutvärderingar görs fortlöpande och kursanalys samt komplett kursutvärdering kommuniceras via lärplattformen Canvas och programwebben. Genom kursutvärderingarna uppmärksammas om det föreligger några utmaningar på gruppnivå som behöver hanteras och åtgärdas. Det finns också specifika utvärderingsfrågeformulär som avser VFU. Utöver dessa enkäter får studenterna efter avslutad utbildning svara på en examensenkät, där de kan föra fram förbättringsförslag till lärosätet. Andra sätt att utvärdera enskilda moment, såsom seminarier, flipped class-room etc sker via Mentimeter eller enkel post-it-utvärdering.

Vem som är IL för respektive specialistsjuksköterskeprogram kommuniceras tydligt till studenterna vid programstart. IL möter sedan studenterna fortlöpande under hela utbildningstiden och är därmed en person som kan medföra kontinuitet och trygghet.

De flesta studenter arbetar som sjuksköterskor i vården och under de senaste åren har många studenter, som gjort studieavbrott, uppgett pandemirelaterade orsaker. Dessa kan t ex vara ökad arbetsbelastning på kliniken eftersom kollegor och patienter insjuknat i covid-19. För genomströmning vårterminen 18- till vårterminen 22 se nedan.

Tabell 2. Genomströmning på Specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård Vt 18 – Vt 22

Termin	Vt-18	Ht-18	Vt-19	Ht-19	Vt-20	Ht-20	Vt-21	Ht-21	Vt-22
I slutet på termin 1	28		22		27		28		
I slutet på termin 2		25		19		23		28	
I slutet på termin 3	30		25		18		22		27
I slutet på termin 4		25		24		18		22	

Tabell 3. Efterantagningstal under perioden Ht-18 – Ht-21

Program	Vt-18	Ht-18	Vt-19	Ht-19	Vt-20	Ht-20	Vt-21	Ht-21	Vt-22
Psykiatrisk vård			35		35		35		

Analys och värdering av studentperspektiv

Trots att Medicinska föreningen varje år, för lärosätets vägnar, efterfrågar studentrepresentater i olika forum saknas det sedan flera terminer studentrepresentanter från specialistsjuksköterskeprogrammen. Orsaker till detta kan vara många och varierande, t ex att utbildningen är kort (två år på halvfart), många av studenterna arbetar parallellt och har ett familjeliv att förhålla sig till. Distansupplägget skulle också kunna vara en orsak till att studenter känner sig mindre motiverade till att vara delaktiga i olika forum och grupper där lärosätet efterfrågar deras närvaro och engagemang fysiskt på plats. Frånvaro av studentrepresentanter kan vara negativt för programmets möjlighet att fånga upp studentperspektivet i arbetet med att utveckla utbildningarnas innehåll och genomförande. Det kan också medföra svårigheter att fånga upp eventuella hot mot en god studiemiljö och annat som påverkar studenternas situation.

PD har fört fram behovet av en studentrepresentant till sjuksköterskesektionen, Medicinska föreningen vid ett flertal tillfällen. Ett förslag är att PD och IL tar upp behovet av studentrepresentation vid den programgemensamma dagen vid kursstart samt vid första kursintroduktionen.

Kursutvärderingarna har generellt en låg svarsfrekvens, ofta kring 50% eller lägre. I formuläret ingår frågor som kan ge utrymme för tolkning. För att motverka denna risk bör kursansvarig lärare vid kursintroduktionen förklara frågorna och tydligt redovisa vilka förändringar som gjorts baserat på föregående kursutvärdering. Ett exempel är enkäten avseende VFU som besvarades under läsåret 2020-21 av 49% av studenterna. Av dessa uppgav majoriteten att VFU har stor betydelse för utbildningen.

Ett exempel på hur studenterna har påverkat utbildningens upplägg är att det i kursutvärderingar har framkommit kritik mot valbara kurser, t ex att utbudet inte har varit relevant för specialistsjuksköterskeprogrammet psykiatrisk vård. Detta har medfört att de valbara kurserna är borttagna från och vårterminen 2022. De har ersatts, efter revidering av utbildningsplanen, med två kortare kurser: "Omvårdnad vid beroende och psykisk ohälsa", 3 hp, och "Hälsofrämjande omvårdnad vid psykisk ohälsa" 4,5 hp. Den förstnämnda kursen samläses med distriktsköterskestudenter.

10 Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Beskrivning av arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den ska vara användbar och utveckla studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. En del i detta är den VFU som studenterna genomför inom verksamheter relevanta för specialistområdet. Samverkan och integrering med arbetslivet sker också genom den kontakt studenter får med föreläsare, lärare och kliniska handledare i de kurser

som ingår. I programmet beaktas också aktuella utredningar och politiska beslut, ett exempel är samsjuklighetsutredningen där patient och närstående representanter deltagit. Där beskrivs *"att kommuner och regioner skall bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet"* (SOU 2021:93). Vidare utvecklar studenterna sin förmåga att möta förändringar i arbetslivet och identifiera sitt eget behov av utveckling och kunskap i kursen "Vetenskaplig teori och metod i omvårdnad". Inom ramen för kursen lär de sig söka och värdera aktuell vetenskaplig litteratur och formulera relevanta forskningsfrågor inom specialistområdet.

Vidare bidrar föreläsningar om användbara omvårdnadsmetoder i psykiatri och evidens till att förbereda studenterna för arbetslivet. Lärare på programmet samverkar i utvärdering av evidensbaserade omvårdnadsmetoders användbarhet i psykiatrisk vård, t ex sinnesstimulerande avslappningsrum för psykiatrisk egenvård, "Lugna rummet". Rummet drevs som ett projekt inom Region Stockholms psykiatri och den vetenskapliga utvärderingen gjordes i samarbete med lärare/forskare på specialistsjuksköterskeprogrammet i psykiatrisk vård och ingår i avsnittet behandling och stöd i det Nationella vård- och insatsprogrammet för personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd. Lärare på programmet har ingått i nationell samverkan som medförfattare till- och testare av det Nationella vård- och insatsprogrammet Depression och Ångestsyndrom. I den samverkan utgör brukarrörelsen en viktig part.

Andra sätt att stärka samverkan vid kursdesign är samarbete med forskare som har förenat anställning inom psykiatrisk klinik samt föreläsningar och seminariemedverkan i olika kurser av doktorander med klinisk anställning inom regionen och av specialistsjuksköterska med klinisk anställning inom området socialpsykiatri. Relevant samverkan sker också inom utbildningsnämnderna där avnämare från Region Stockholm och Stockholms Stad deltar och ger kontinuerligt aktuell information om arbetslivets utveckling och behov av kompetens som underlag för programmets fortsatta utveckling.

Förhållandena för människors livsvillkor är inte statisk. För att utveckla studenternas beredskap för att möta förändringar i arbetslivet innehåller programmet t ex en lärandeaktivitet då studenter gör fältstudier. Fältstudierna kan t ex ske inom socialtjänst, Migrationsverket, boenden för människor i hemlöshet eller patientföreningar. Studenterna intervjuar där verksamhetsföreträdare för att få fördjupad kunskap och förståelse för människors livsvillkor och olika professioners uppdrag avseende psykisk ohälsa.

Analys och värdering av arbetsliv och samverkan

Att söka och värdera aktuell vetenskaplig litteratur och formulera forskningsfrågor tar studenterna med sig till examensarbeteskursen. Det är en styrka att programmets ingående kurser bidrar till studenternas beredskap att möta förändringar i arbetslivet och förhålla sig till förändringarna genom att de utbildas till aktiva forskningskonsumenter.

En betydande styrka för utbildningen är att en majoritet av studenterna har möjlighet att genomföra sin VFU inom Region Stockholm. Regionen följer utifrån ett "universitetssjukvårdsperspektiv" den internationella utveckling inom medicinsk forskning avseende evidens för psykiatrisk vård, samt utformar vården i relation till forsknings- och utbildningsbehov. Den högspecialiserade psykiatriska vården inom regionen kräver exempelvis interprofessionell kompetens. Det innebär att olika professioner samverkar för att på ett hållbart sätt förbättra människors hälsa. Detta gör IPL till en naturlig del i undervisningen på programmet. Det är en styrka att många studenter bor i Stockholm och det finns en möjlighet att de efter utbildningen söker anställning i en verksamhet med behov av välfungerande interprofessionella psykiatriska team.

Avsaknad av en disputerad lärare med förenad anställning inom regionen är en svaghet avseende programmets möjlighet till samverkan med en klinik. Detta kompenseras dock, enligt vår mening, av att lärarna arbetar som ett team med avsikt att samverka i lika hög grad med samtliga kliniker. Återkommande-möten-med AKAor för samtliga vårdgivare i regionen där programmets studenter gör VFU utgör också en plattform för samverkan. Vid dessa möten bjuds även specialistsjuksköterska med nationellt studentansvar för kriminalvården in för att främja studenternas måluppfyllelse under VFU inom kriminalvården.